

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
De heer ir. E.D. Wiebes MBA
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Onze referentie
2018-00013724/DHEIJ

Uw referentie

Den Haag
28 maart 2018

Betreft
Inbreng Verbond internetconsultatie Invest-NL

Geachte heer Wiebes,

Nederland staat voor grote uitdagingen. Om een belangrijke internationale speler te blijven is (technologische) innovatie van groot belang. Financiering van (innovatieve) MKB-ers is daarvoor noodzakelijk, nu komt dat echter onvoldoende van de grond. Ook zijn er grote investeringen nodig om Nederland te wapenen tegen klimaatverandering en de gestelde klimaatdoelen te halen. Invest-NL kan hiervoor een belangrijk instrument zijn.

Een van de belangrijkste elementen in Invest-NL is de toegankelijkheid voor private investeerders. Verzekeraars kunnen hier een belangrijke rol spelen. Met een totaal belegd vermogen van 490 miljard euro is er in principe een grote rol mogelijk voor verzekeraars als investeerders. Gegeven het feit dat verzekeraars langjarige verzekeringsverplichtingen richting hun klanten zijn aangegaan zijn ze ook zeer geïnteresseerd in lange termijn investeringen.

Het Verbond van Verzekeraars ondersteunt de oprichting van dit instituut dan ook van harte. Voor de algemene reactie op Invest-NL sluit het Verbond zich aan bij de reactie van VNO-NCW. In deze brief wil het Verbond enkele zaken benadrukken die specifiek spelen voor de verzekeringssector.

In het huidige wetsvoorstel is ons onvoldoende duidelijk hoe er onderscheid wordt gemaakt tussen markt-falen (projecten die onvoldoende van de grond komen door beperkt instappen private investeerders) en projecten die eenvoudigweg een ontoereikende business case hebben. Daarbij wordt gesteld dat Invest-NL een 'market-rate of return' moet halen op het eigen vermogen en dat zij zich moeten gedragen als een marktinvesteerder. Hoe past dit in de rol die Invest-NL heeft om de marktimperfectie op te lossen?

Participatie in projecten door Invest-NL zal gepaard gaan met risico's. Bij de vormgeving van te financieren projecten zal meegenomen moeten worden wat de aanvullende kapitaaleisen zijn voor investeerders die deze financieringen op de balans krijgt.

In het geval van verzekeraars spelen hier kapitaalvereisten volgens Solvency II een belangrijke rol (voor banken is dat de Capital Requirements Directive IV).

In dat kader is ook interessant dat wordt opgemerkt dat Invest-NL een lager financieringsstarief kan vragen ten opzichte van een commerciële investeerder. Het Verbond vreest dat er zodoende een crowding-out van private investeerders optreedt. Of verschaft Invest-NL achtergesteld kapitaal, welke als additionele risicobuffer kan worden gezien door de vreemd vermogen verschaffers? Deze vragen moeten voor verzekeraars helder worden om te beoordelen in hoeverre Invest-NL interessant is en niet concurreert met bestaande private investeringsmogelijkheden.

Invest-NL zal een brede opdracht krijgen, ook op deelgebieden waar al andere organisaties actief zijn. Ook daarmee lijkt een risico te ontstaan dat er crowding-out tussen overheidsinstanties ontstaat. In dit kader merken we ook op dat enkele verzekeraars in onze achterban voor de financiering van vergelijkbare projecten als Invest-NL gebruik maken van de Nederlandse Investeringsinstelling (NLI)¹. Het is onduidelijk hoe de inspanningen van de NLI zich verhouden tot Invest-NL.

Naast de stimulerende rol die de overheid speelt via Invest-NL heeft de overheid ook een rol bij de projecten die worden aangeboden. Een belemmering die veelvuldig wordt ervaren is dat het optreden van de overheid niet altijd consistent is. Dit geldt bijvoorbeeld bij het plaatsen van wind- en zonneparken. De overheid stelt daarbij soms fiscale stimuleringsmaatregelen, die op een later moment weer worden ingetrokken. Hierdoor is een (in eerste instantie) aantrekkelijke investering later niet meer aantrekkelijk. Hetzelfde geldt voor subsidies. Ook vergunningsprocedures duren soms lang en kennen regelmatig een onzekere uitkomst. Voor investeerders is deze onzekerheid over het rendement of de voortgang van een project zeer ongewenst, zeker omdat het gaat om investeringen met een lange looptijd.

Met onze opmerkingen hopen wij te kunnen toewerken naar een goede samenwerking tussen publieke ondersteuning en private investeringen met als doel de grote uitdagingen waar Nederland zich voor gesteld ziet het hoofd te bieden.

Met vriendelijke groet,

H.L. De Boer

¹ <https://www.nli.nl/>